

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΜΑΘΗΜΑ: ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Τα Πανεπιστημιακά Φροντιστήρια «ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ» προετοιμάζοντας σε ολιγομελείς ομίλους τους υποψήφιους για τον επικείμενο διαγωνισμό του Υπουργείου Οικονομικών, με κορυφαίο επιτελείο διδασκόντων, παραθέτουν χρήσιμη θεωρία για το εμπορικό δίκαιο, την οποία επιμελήθηκε ο συνεργάτης μας Κων/νος Κωνσταντέλλος, Δικηγόρος, MSc Ιδιωτικού Δικαίου

5. Πτώχευση.

5.1. Έννοια πτώχευσης.

Πτώχευση είναι η νομική κατάσταση του εμπόρου ο οποίος έχει παύσει τις πληρωμές του. ΚΗΡΥΣΣΕΤΑΙ ΜΕ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ. Για να κηρυχθεί κάποιος σε πτώχευση δεν αρκεί να μην πληρώνει κάποιον ή κάποιους από τους πιστωτές του.

Πρέπει να αποδειχθεί ότι γενικώς δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις οφειλές του, δηλαδή να υπάρχει μια γενική κατάσταση αδυναμίας πληρωμής. Αν κάποιος έμπορος χρωστάει σε σημαντικό μέρος των πιστωτών του αλλά αυτό οφείλεται σε προσωρινή οικονομική στενότητα και πιθανολογείται ότι η κατάσταση αυτή θα αλλάξει στο μέλλον, τότε δεν κηρύσσεται σε πτώχευση.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

Από την άλλη, μπορεί κάποιος έμπορος να κηρυχθεί σε πτώχευση ακόμα και αν δεν μπορεί να πληρώσει έναν από τους πιστωτές του, εφόσον η οφειλή του είναι πολύ μεγάλη και φαίνεται ότι δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτήν.

Κριτήριο δηλαδή δεν είναι μόνο ο αριθμός των πιστωτών που δεν πληρώνει ο έμπορος, αλλά και η οικονομική κατάστασή του (αν η δυσπραγία του είναι μόνιμη ή προσωρινή), καθώς και το μέγεθος των οφειλών που έχει αυτός.

5.2. Προϋποθέσεις κήρυξης πτώχευσης :

- **Πτωχευτική ικανότητα.** Μπορεί να πτωχεύσει μόνο έμπορος, όχι οποιοσδήποτε. Αν κάποιος έμπορος έχει παραιτηθεί από την εμπορία πάλι μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση εφόσον είχε παύσει τις πληρωμές του κατά τον χρόνο που ήταν έμπορος. Επίσης και έμπορος που πέθανε μπορεί να κηρυχθεί σε πτώχευση (σε διάστημα 1 χρόνου από τον θάνατό του) αν είχε παύσει τις πληρωμές του όσο καιρό ζούσε.
- Πτωχευτική ικανότητα έχουν και οι εταιρείες. Απαραίτητες προϋποθέσεις είναι να έχουν νομική προσωπικότητα (όχι π.χ. αφανής εταιρεία, αστική εταιρεία) και να είναι εμπορικές.
- **Παύση πληρωμών.** Ο έμπορος να έχει σταματήσει να πληρώνει σε όσους χρωστάει (για εμπορικά χρέη μόνο) και αυτό να οφείλεται σε οικονομική του αδυναμία. Η παύση πρέπει να χαρακτηρίζεται από μονιμότητα και γενικότητα. Δηλαδή να μην είναι κάτι προσωρινό που οφείλεται σε οικονομική στενότητα του εμπόρου την στιγμή αυτή. Επίσης πρέπει να έχει γενικό χαρακτήρα, δηλαδή να μην αφορά μόνο ένα ή δύο π.χ. πιστωτές του αλλά ένα σημαντικό μέρος τους, εκτός, αν, όπως αναφέρθηκε, οι οφειλές προς μερικούς μόνο πιστωτές του είναι πολύ μεγάλες και καταδεικνύεται αδυναμία του να τις πληρώσει.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΚΟΛΛΙΝΤΖΑ

ΓΕΝΙΚΑ ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΚΗΡΥΣΣΕΤΑΙ ΟΤΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΕΧΕΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙ ΧΡΕΗ ΚΑΙ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΙΚΑΝΟΣ ΝΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΘΕΙ ΣΕ ΑΥΤΑ ΚΑΙ ΝΑ ΤΑ ΠΛΗΡΩΣΕΙ.

Από την άλλη πλευρά, υπάρχει η πιθανότητα ένας έμπορος να μην έχει παύσει ακόμα τις πληρωμές του, αλλά εξαιτίας της κακής οικονομικής του κατάστασης να πληρώνει τους πιστωτές του με χρήματα δανεικά, δανειζόμενος π.χ. ασύστολα από τοκογλύφους. Ο νόμος λέει ότι αν ο έμπορος συνεχίζει τις πληρωμές του, αλλά βασίζεται σε δόλια ή καταστρεπτικά μέσα τότε και πάλι θεωρείται ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις της κήρυξης σε πτώχευση του εμπόρου αυτού.

Επίσης μπορεί και ο ίδιος ο έμπορος να δηλώσει ότι έχει παύσει ή ότι πρόκειται να παύσει (οπότε δηλώνει ότι αναστέλλει) τις πληρωμές του και τότε κηρύσσεται σε πτώχευση από το δικαστήριο χωρίς να είναι απαραίτητες άλλες προϋποθέσεις.

Η πτώχευση κηρύσσεται συνήθως με αίτηση κάποιου από τους δανειστές του εμπόρου που έχει παύσει τις πληρωμές του.

5.3. Αποτελέσματα Πτώχευσης.

Αφού το Δικαστήριο κηρύξει την πτώχευση εμπόρου, διορίζεται κάποιος που φροντίζει την πτωχευτική περιουσία. Αυτός είναι ουσιαστικά υπεύθυνος για την περιουσία και κανονίζει πως θα ρευστοποιηθεί ώστε να ικανοποιηθούν οι δανειστές από αυτήν.

Το πρόσωπο αυτό λέγεται «σύνδικος».

5.3.1. Αποτελέσματα για τον ίδιο τον πτωχεύσαντα.

Οι συνέπειες για αυτόν που πτώχευσε είναι τόσο περιουσιακές όσο και προσωπικές :

A. Περιουσιακές συνέπειες : Πλέον ο πτωχεύσας δεν μπορεί να διοικεί ο ίδιος την περιουσία του, η οποία καλείται πτωχευτική περιουσία. Την περιουσία του την διοικεί πλέον ο σύνδικος , ο οποίος φροντίζει για την ικανοποίηση των πιστωτών και οι πράξεις διάθεσης της περιουσίας του από τον πτωχεύσαντα είναι άκυρες ή ακυρώσιμες, εφόσον ζημιώνουν τους δανειστές του.

B. Προσωπικές συνέπειες :

A) Στέρξη του δικαιώματος εκλέγεσθαι σε βουλευτικές και δημοτικές εκλογές.

B) Στέρξη του δικαιώματος να διορίζεται δημόσιος υπάλληλος ή να ασκεί δημόσιο λειτούργημα.

Γ) Στέρξη της ικανότητας για απόκτηση εμπορικής ιδιότητας (διατηρεί όμως την ικανότητα διενέργειας μεμονωμένων εμπορικών πράξεων)

Δ) Προσωπική κράτηση, αν συντρέχουν ορισμένοι λόγοι.

E) Άρση του απορρήτου της αλληλογραφίας, αφού ο σύνδικος αποσφραγίζει τις επιστολές που απευθύνονται σε αυτόν.

Μετά την κήρυξη της πτώχευσης ο πτωχεύσας μπορεί να αποκτήσει άλλη περιουσία, οπότε γίνεται διάκριση ανάμεσα σε πτωχευτική περιουσία και μεταπτωχευτική περιουσία. Η στέρξη διοίκησης ισχύει μόνο για πτωχευτική περιουσία.

Οι πράξεις που έγιναν από κάποιον πτωχεύσαντα έμπορο ανάμεσα στην παύση των πληρωμών του και την κήρυξη της πτώχευσης ακυρώνονται από το δικαστήριο ή θεωρούνται αυτομάτως άκυρες (πτωχευτική ανάκληση).

5.3.2. Αποτελέσματα της πτώχευσης για τους πιστωτές του :

Γίνεται διάκριση ανάμεσα σε «εγχειρόγραφους πιστωτές» (που δεν έχουν ενέχυρο ή υποθήκη στην περιουσία του πτωχεύσαντα) και σε εμπράγματους ασφαλισμένους πιστωτές (που έχουν ενέχυρο ή υποθήκη στην περιουσία του πτωχεύσαντα).

Οι εγχειρόγραφοι πιστωτές δεν έχουν δικαίωμα να διώξουν ατομικά τον πτωχεύσαντα, αλλά πρέπει να πάρουν μέρος και να ικανοποιηθούν από τις εργασίες της πτώχευσης. Δεν μπορούν να απαιτήσουν τόκους από την έναρξη της πτώχευσης.

Αντίθετα οι εμπράγματοι μπορούν να προχωρήσουν με τα δικαιώματά τους από την εμπράγματη ασφάλεια (π.χ. να πωλήσουν σε πλειστηριασμό το υποθηκευμένο ακίνητο).

Αν ο πτωχεύσας έμπορος έχει πράγματα που ανήκουν σε τρίτους, αυτοί μπορούν να τα διεκδικήσουν.

5.3.3. Αποτελέσματα για τον/την σύζυγο του πτωχεύσαντα.

Ότι απέκτησε στα 2 τελευταία χρόνια πριν την παύση πληρωμών τεκμαίρεται ότι ανήκει στον πτωχεύσαντα εκτός αν αποδειχθεί διαφορετικά (εξαιρούνται από αυτή την ρύθμιση τα πράγματα προσωπικής φύσης).